

Sygn. akt I ACa 431/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Anna Strączyńska

Protokolant: Marlena Łukanowska

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. J. (1), W. J. (1) i J. J. (1)

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą we W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 19 marca 2021 r., sygn. akt I C 1248/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) spółki akcyjnej z siedzibą we W. na rzecz D. J. (1), W. J. (1) i J. J. (1) kwoty po 4 050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Anna Strączyńska

Sygn. akt I ACa 431/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 listopada 2017 r. D. J. (1), W. J. (1) oraz J. J. (1)wnieśli przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą we W. o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 535.533,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 08 września 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na pozew z dnia 25 kwietnia 2018 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wniosło o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 19 marca 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. na rzecz D. J. (1), W. J. (1) oraz J. J. (1) kwoty po 178.511,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 08 września 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty i zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. na rzecz powodów kwoty po 12.542,66 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia i rozważania:

M. J. zawarła z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w K. w dniu 31 października 2008 r. umowę pożyczki hipotecznej w złotych polskich indeksowaną do franka szwajcarskiego i przystąpiła do Umowy grupowego ubezpieczenia na życie, zawartej przez (...) Bank (...) S.A. z (...) S.A. z siedzibą we W.. Przedmiotem ubezpieczenia objęto ubezpieczenie na wypadek zgonu oraz utraty stałego źródła dochodu. Zgodnie z § 13 ust. 4 Warunków Ubezpieczenia Programu (...)– Opcja (...) lub Opcja (...), ubezpieczyciel nie odpowiadał za zdarzenia powstałe w następstwie lub w związku z wszelkimi chorobami, w odniesieniu do których, w okresie 12 miesięcy poprzedzających datę złożenia deklaracji ubezpieczeniowej, zostały zdiagnozowane objawy lub wymagały porady lekarskiej, leczenia lub zastosowania leków.

W dniu 24 kwietnia 2012 r. M. J. zmarła. Przyczyną wyjściową zgonu była choroba nowotworowa uogólniona, zaś przyczyną wtórną niewydolność krążeniowo oddechowa. Jako następca prawny M. J. J. J. (1)złożył w dniu 12 czerwca 2012 r. wniosek o wypłatę świadczenia ubezpieczonego z tytułu zgonu ubezpieczonej. Pismem z dnia 18 grudnia 2012 r. (...) Bank (...) poinformował J. J. (1), iż pozwane (...) odmówiło wypłaty świadczenia wskazując, że zgon M. J. nastąpił z przyczyn będących podstawą wyłączenia odpowiedzialności.

J. J. (1) w imieniu własnym oraz w imieniu małoletnich dzieci D.

i W. J. (1)zawarł w dniu 11 stycznia 2013 r. z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w K. umowę przelewu wierzytelności z grupowej umowy ubezpieczenia.

W sprawie I C 658/15 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Warszawie powodowie wnieśli przeciwko pozwanemu o zasądzenie kwot po 25.462,49 zł, zaś dochodzona przez nich kwota 19 300 CHF przeliczona na złote polskie i podzielona na równo między powodów, stanowi część przysługującego im roszczenia, jakiego w drodze ww. umowy przelewu wierzytelności nabyli od (...) Banku (...) S.A. w K..

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie I C 658/15 uwzględnił powództwo w całości, wskazując, iż nie zostały spełnione żadne przesłanki wyłączające odpowiedzialność pozwanego za zdarzenie ubezpieczeniowe jakim był zgon M. J.. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 03 kwietnia 2019 r. oddalił apelację pozwanego (...) Spółka Akcyjnej z siedzibą we W..

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się na dowodach z dokumentów, opinii biegłych zebranych w sprawie sygn. akt I C 658/15.

Sąd Okręgowy uznał, że niniejsze powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości i stanowi kontynuację procesu toczącego się przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie I C 658/15, wobec czego jest związany ustaleniami Sądu Okręgowego w Warszawie w tej sprawie (art. 365 § 1 k.p.c.), której ustaleń faktycznych nie kwestionowała strona pozwana i co do którego Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego. Wyraźnie wskazano, iż zdarzenie ubezpieczeniowe wystąpiło i pozwany zobowiązany był do spełnienia świadczenia zgodnie z umową. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie I C 658/15 opierając się głównie na opinii biegłej dr A. C. specjalisty onkologii klinicznej oraz pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w ww. sprawie stwierdził, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień 31 października 2008 r. nie zostały spełnione żadne przesłanki zawarte w § 13 ust. 4 WU wyłączające odpowiedzialność pozwanego za zdarzenie ubezpieczeniowe jakim był zgon M. J..

Sąd Okręgowy uznał, że zarzut pozwanego, iż powodowie nie posiadają legitymacji do wystąpienia z przedmiotowym roszczeniem jest niezasadny. (...) Bankowi (...) SA przysługiwało uprawnienie do uzyskania świadczenia na podstawie Umowy grupowego ubezpieczenia na życie w zakresie Programu (...) opcja (...), od (...) w związku z zaistnieniem zdarzenia ubezpieczeniowego tj. zgonu M. J.. Umową cesji z dnia 11 stycznia 2013 r. (...) Bank (...) SA zawarł z powodami jako następcami prawnymi M. J. umowę przelewu wierzytelności z ww. grupowej umowy ubezpieczenia

na podstawie, której powodowie nabyli ogół uprawnień przysługujących cedentowi z tytułu grupowej umowy ubezpieczenia.

W takiej sytuacji fakt posiadania przez powodów legitymacji czynnej jest niewątpliwy i wynika z zawartej umowy cesji.

Również kwestionowanie odpowiedzialności pozwanego towarzystwa nie znalazło uzasadnienia. Nie zostały spełnione przesłanki zawarte w § 13 ust. 4 WU wyłączające odpowiedzialność pozwanego za zdarzenie ubezpieczeniowe jakim był zgon M. J., dlatego też powództwo D. J. (1), W. J. (1) oraz J. J. (1), zasługiwało na uwzględnienie w całości. W sprawie nie ulega wątpliwości, iż w skutek ziszczenia się zdarzenia ubezpieczeniowego objętego umową – zgonu ubezpieczonej M. J., (...), zobowiązane było do wypłaty świadczenia z tytułu umowy grupowego ubezpieczenia na życie w zakresie Programu (...) opcja (...) w postaci sumy kapitału kredytu pozostającego do spłaty w dniu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego tj. kwoty 168 175,10 CHF, na rzecz uposażonego (...) Banku (...) S.A. w K., a następnie na skutek zawarcia umowy cesji na rzecz powodów.

Strona powodowa domagała się w przedmiotowym procesie kwot po 178.511,16 zł, tj. łącznie kwoty 535.533,50 zł przeliczonej na polskie złote po średnim kursie franka szwajcarskiego ustalonym przez Narodowy Bank Polski w dniu wniesienia pozwu na 3,5972 z kwoty 148.875,10 CHF, czego pozwany nie kwestionował.

Podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach stanowił art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. przyjmując, że pozwany pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia od dnia 8 września 2012 r. (30 dni od daty otrzymania pisma odmawiającego wypłaty świadczenia) i od tej też daty Sąd Okręgowy zasądził odsetki w wysokości odsetek ustawowych do dnia 31 grudnia 2015 r., zaś od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty odsetki w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd oparł o art. 98 k.p.c.

Wyrok zaskarżył pozwany w całości wnosząc o jego zmianę i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, a także o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez ustalenie, że umowa przelewu z dnia 11 stycznia 2013 r. skutecznie przenosi wierzytelność dochodzoną pozwem na powodów mimo braku wykazania, że osoby które podpisały się pod umową były upoważnione do działania w imieniu (...) Bank (...) S.A. i art. 98 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że modyfikacja pozwu przez powodów polegająca na żądaniu zasądzenia kwoty niższej nie określona w pozwie nie stanowiła ograniczenia żądania pozwu przez poszczególnych powodów.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się bezzasadna i podlegała w całości oddaleniu.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia stanu faktycznego poczynione przez sąd pierwszej instancji w oparciu o zebrane dowody i przyjmuje je, czyniąc podstawą własnego rozstrzygnięcia. Zastrzeżeń sądu drugiej instancji nie budzi także ocena przeprowadzonych w sprawie dowodów, podobnie jak ocena prawna roszczenia wywiedzionego przez powodów.

Podniesiony przez pozwanego jako pierwszy zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. okazał się nietrafny. Rację ma strona powodowa, która twierdzi, że sąd w postępowaniu o sygn. akt I ACa 53/18 (sygn. akt Sądu Okręgowego w Warszawie I C 658/15), którego niniejsza sprawa stanowi kontynuację - badał już zagadnienie prawidłowości przelewu wierzytelności. Sąd odniósł się również szczegółowo do kwestii legitymacji strony powodowej do występowania w procesie przeciwko pozwanemu, uznając w oparciu o materiał dowodowy w tamtej sprawie, iż powodom taka legitymacja przysługuje. Ponadto, nie budzi wątpliwości, że analogicznie do sprawy poprzedzającej, również w niniejszym postępowaniu podniesiony przez

pozwanego zarzut jakiegokolwiek nieprawidłowości konstrukcyjnej przelewu na etapie postępowania I-instancyjnego się nie pojawił. Pozwany podniósł powyższe dopiero w apelacji, a w tym zakresie zostało już wydane prawomocne orzeczenie.

Mając na względzie art. 365 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie o dalszą część roszczenia jest związany ustaleniami sądu w sprawie I ACa 53/18, a wyrok zapadły w tamtym postępowaniu ma powagę rzeczy osądzonej nie tylko co do przedmiotu rozstrzygnięcia – o zapłatę, ale również co do tego kto jest stroną postępowania i czy przysługuje mu legitymacja zarówno czynna jak i bierna w sprawie. W ocenie Sądu Apelacyjnego to związanie prawomocnym orzeczeniem na legitymację procesową się rozciąga i jej weryfikacja nie może być ponownie dokonywana w tym postępowaniu, szczególnie, że zarzut ten należało uznać za spóźniony.

Zarzut naruszenia art. 98 § 1 k.p.c. również okazał się bezzasadny. Sąd Apelacyjny dzieląc zdanie Sądu Okręgowego uznał, że nie doszło tutaj ograniczenia żądania przez każdego z powodów, a jedynie do jego sprecyzowania. Powodowie nigdy nie żądali więcej niż było to wskazane jako wartość przedmiotu sporu w pozwie. Doszło jedynie do rozdzielenia kwoty dochodzonego roszczenia na trzy osoby, co znajduje oparcie w doktrynie i orzecznictwie. W niniejszej sprawie nie zachodzi bowiem współuczestnictwo konieczne, a współuczestnictwo formalne polegające na tym, że wszyscy powodowie dochodzą kwot z tego samego zdarzenia, szczególnie więc ze względów pragmatycznych zasadnym było dochodzenia niniejszego roszczenia w ramach jednego postępowania (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2017 r., sygn. akt I PZ 7/17, LEX nr 2397624). Tym samym nigdy nie doszło po stronie powodowej do modyfikacji roszczenia w zakresie jego wysokości, a jedynie do sprecyzowania.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. jako bezzasadną, o kosztach orzekając w punkcie drugim na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Pozwany jako strona przegrywająca postępowanie apelacyjne w całości zobowiązany jest zwrócić na rzecz każdego z powodów osobno należne koszty zastępstwa procesowego, przyznane w oparciu o rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Anna Strączyńska